

PRENUMERATA.

Kurjer Warszawski wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta rano, a nadto wychodzi stale w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświęconych dodatki poranne.

Warunki prenumeraty podane są w nagłówku numeru głównego.

Oddzielna przedpłata na dodatek poranny p. zymowaną być nie może.

Dziś: Wielka: Lamberta.
Niedziela: Wielkanoc. Aniceta.
Poniedziałek: Wielkanocny.
Wtorek: Hermogenesa M.

Wschód słońca o godzinie 5-ej minut 3.
Zachód " " 6-ej " 57.
Długość dnia godzin 13 " 52.
Przybyło " " 6 " 16.

Wschód księżyca o godzinie 9 minut 16 r.
Zachód " " 1 " 54 w.
Wysokość wody na Wiśle st. 4 c. 1 (st. 4 c. 6).
Dziś o godzinie 4-ej rano ciepła 2°.

OGŁOSZENIA.

Reklamy: za jeden wiersz garmontowy albo jego miejsce pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologia: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne i małe ogłoszenia w dodatkach porannych nie zamieszczają się.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor codziennie od 8-ej rano do 8-ej wiecz., w niedziele i święta od 10 do 12 po poł.

Środa: Sulpijusza M.
Czwartek: Anzelma B.
Piątek: Sotera P. M.
Sobota: Wojciecha B. M.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: Plac Teatralny nr. 9. — Telefon Redakcji 268. — Telefon Administr. 517.

W Łodzi kantor własny, Piotrkowska 7/281, telefonu nr. 313.

KALENDARZ.

Imiona słowiańskie: Dziś Nosislawa; jutro Krasislawa; pojutrze Gościława; we wtorek Wiadimira.

Wystawy: Dziś i jutro, z powodu świąt Wielkiej nocy, wystawy zamknięte, pojutrze zaś Wystawa Tow. szt. pięk. (Krak.-Przedm. N 15—od 10-ej rano do 5-ej po południu.)—Wystawa obrazów Krywulca. (Hotel Europejski—od 10-ej rano do 5-ej po południu.)—Wystawa obrazów spółki malarzy i rzeźbiarzy. (Nowy-Swiat N 27—od 10-ej rano do 7 1/2 wieczorem.)—Wystawa prób i wzorów przemysłu fabrycznego i rzemieślniczego. (Gmach Muzeum przemysłu i rolnictwa na Krak.-Przedm. N 66—codziennie od 10-ej rano do 4-ej po południu, w niedziele i święta zaś od 12-ej do 3-ej po południu.)

Dziś i jutro z powodu świąt Wielkiej nocy przedstawień w teatrach nie będzie.

Lombard miejski: Gotówki w kasie lombardu do rozdania na zastawy znajduje się na dzień dzisiejszy 10187 rs. 18 1/2 kop. (Pożyczki wydawane będą od godz. 9—10-ej rano; wykup zaś i prolongata uskuteczniają się od godz. 9-ej rano do 2-ej po południu.)

— Solenne nabożeństwa rezurekcyjne rozpoczynają się po przeniesieniu N. Sakramentu z grobu. Na czele procesji, jaka odbywa się w ciągu nabożeństwa rezurekcyjnego, niesiona jest figura Chrystusa z chorągiewką w dłoni oraz krzyż, czerwona stuła przepasany. Figura oznacza zmartwychwstanie, krzyż zaś historię męki Zbawiciela.

Nabożeństwa rezurekcyjne odprawiane będą w kościołach tutejszych w porządku następującym:

o godz. 7-ej wieczorem w kościele św. Kazimierza (panien sakramentek);

o godz. 8-ej wieczorem w kościołach: archikatedralnym św. Jana, św. Marcina (po augustjańskim), św. Ducha (po paulińskim), św. Jacka (po dominikańskim), św. Franciszka Serafińskiego (po franciszkańskim), św. Jana Bożego (po bonifraterskim), Przemienienia Pańskiego (po kapucyńskim), św. Anny (po bernardyńskim), Opieki św. Józefa (panien wizytek), św. Andrzeja (panien kanoniczek), oraz w kaplicach: przy szpitalu Dzieciątka Jezus, przy szpitalu św. Ducha i w szpitalu wolskim;

o godz. 9-ej wieczorem: w kaplicy Towarzystwa dobroczynności;

jutro o godz. 5-ej rano w kościołach: św. Aleksandra, Wszystkich Świętych, św. Antoniego (po reformackim), św. Karola Boromeusza przy ulicy Chłodnej, Narodzenia N. Panny Marji (po karmelickim);

o godz. 5 1/2 rano w kościołach: N. Panny Marji Łaskawej (po-pijarskim) i św. Krzyża;

o godz. 6-ej rano w kościołach: N. Panny Marji na Nowem-Mieście, św. Józefa Oblubieńca (po karmelickim), św. Kazimierza na Tamce, św. Trójcy (po-trynitarskim), śś. Piotra i Pawła, N. Panny Marji Loretańskiej na Pradze, św. Karola Boromeusza na Powązkach, oraz w kaplicach: warszawskiego domu schronienia „Przytulisko” na Wilczej, domu imienia Marji na Żelaznej, oraz w przytułku dla nieuleczalnych przy ulicy Nowowiejskiej.

W dawnych wiekach po nabożeństwie rezurekcyjnym przed jutrznią katolicy na znak braterstwa, witali się mówiąc: Surrexit Dominus (Zmartwychwstał Pan).

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— Petersburg. wied. donoszą, iż komisja, zajmująca się kwestją podniesienia rolnictwa oraz gospodarstwa wiejskiego, opracowała obszerny projekt środków, mających na celu przywrócić z pomocą rolnictwu. Komisja zaprojektowała tedy: 1) prawidłowe zorganizowanie kredytu leśnego na zasadach wzajemności; 2) ulepszenie ras bydła; 3) organizację ubezpieczenia rządowego zasiewów i bydła; 4) rozszerzenie obszaru pól ornych; 5) popieranie gospodarstwa intensywnego u włościan oraz drobnych właścicieli ziemskich; 6) przejście większych gospodarstw do produkcji technicznej; 7) popieranie rozwoju kultury roślin specjalnych i oddzielnych produktów; 8) rozwój siania traw pastewnych i hodowli bydła; 9) przeprowadzenie reformy podatkowej; 10) popieranie spółek wiejskich; 11) popieranie wywozu produktów przerobionych.

— Birz. wied. dowiadują się, iż bawiący niedawno w Petersburgu delegaci Towarzystwa kredytowego w Królestwie Polskiem otrzymali zapewnienie p. ministra finansów, iż ministerjum w zasadzie nie ma przeciw konwersji listów zastawnych na 4 1/2 %.

— Warszawski kantor Banku państwa otrzymał w tych dniach polecenie wypłacenia do rozporządze-

nia p. gubernatora radomskiego sumy 3,800 rs., z kapitału pozostałego z sum zebranych i niewyczerpanych przez b. komitet centralny wsparć dla powoźdian Królestwa Polskiego. Suma powyższa użyta ma być na udzielenie wsparć i pożyczek bezprocentowych dla najbardziej potrzebującej ludności włościańskiej w powiecie San domierskim.

— Magistrat m. Warszawy w tych dniach został zawiadomiony o decyzji ministerjum spraw wewnętrznych, pozwalającej na wyłączenie z rachunków kasy miejskiej sumy 3,055 rs., która to suma oddawna figuruje w tychże rachunkach w postaci niedoboru, zapisanego na 26-iu osobach, obowiązanych opłacić na rzecz kasy miejskiej kary za pobyt za granicą bez pasportów. Kary umorzono dlatego, iż pomimo poszukiwań ani majątku, ani miejsca pobytu osób, o których mowa, nie można było odnaleźć.

— W celu doprowadzenia do należytego stanu pomnika Kopernika na Krakowskim-Przedmieściu wyznaczoną została specjalna komisja do zbadania stanu rzeczy. Obecnie, komisja pomieniona, złożona z starszego budowniczego miasta p. Cichockiego, budowniczego Pronaszkę, inżyniera Okonia i pp. Pruszyńskiego, I. Lilpopy i Sikorskiego przedstawiła protokół z oględzin i projekt restauracji pomnika, z którego okazało się, iż główną przyczyną zniszczenia była wadliwa konstrukcja i użycie nieodpowiednich materiałów, że bez usunięcia wad tych kardynalnych restauracja pomnika byłaby tylko czasową i że wskutek tego należy podjąć gruntowną z fundamentów restaurację takowego, przy zachowaniu obecnej formy i konstrukcji pomnika. Koszt restauracji podług szczegółowego kosztorysu wyniesie około 6,000 rs.

— Przedsiębiorca oczyszczania miasta, wskutek podanej prośby, zwolniony został od tego obowiązku przez pierwsze dwa dni świąt Wielkiej nocy.

— Zarząd miejski przedstawił do zatwierdzenia władzy wyższej warunki do konkurencji na dostawę

— Miły Boże, co to się na świecie dzieje! co się dzieje! Jak to zrozumieć!!

Po upływie pewnego czasu, Albina, całując w rękę sędzinę, przyszła ja prosić o pozwolenie odwiedzenia rodziców, o których była niespokojna. Chociaż tak byli blisko, nie nadużywała wcale chwil wolnych, aby się widzieć z nimi, bo pieszo tam i nazad dostać się było trudno, a o konie na wsi prosić nie zawsze można i nająć je niełatwo.

Czarlińska nie tylko że pozwolenie dała chętnie, ale w dodatku bryczkę i parę farnalskich koni, a dla starej Wysockiej węzełek z bardzo prostymi podarkami, które wielce były pożądane. Kawalek sera, garnuszek masła, trochę pyłowanej maki, cukru i t. p., były to specjalne, drogie w ubogiej ciacie.

Albina jechała, i smutna razem, i rada, że rodziców zobaczy, a przez drogę pozostanie sama z sobą i myślami, bo w Sosenkach albo sędzina, albo Jadwisia, na chwilę jej nie odstępowały. Dzień był bardzo piękny. Tęsknica spokojna jakaś wiała od tego kraju, w którym ludność jest jeszcze tak rzadko rozsiana, a życie tak opieszale przepływa.

Od stu lat może zmiana żadna nie zaszła — żaden nowy strumień nie obudził tu ruchu i nie wywołał nowych zjawisk. Grobowo wyglądały pola i lasy, w których zasłabo widać było wrytą rękę człowieka.

Na Rudkach, naturalnie, w ciągu tych tygodni nie mogła zająć zmiana najmniejsza. Mosiek w tym samym kaftanie, co zwykle, pozdrowił zdala ukłonem przybyszającą, bryczka jej bowiem do karczmy nie zajeżdżała, aby postójnego nie płacić. Trochę siana miał parobczak w nogach i worek z obrokiem, na pół z szezka zmieszany. Napoiwszy konie, pozakładał im tylko worki na głowy, a sam się pod wozem położył.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

30)

PRZYBŁĘDA.

POWIEŚĆ

przez

Józefa Ignacego Kraszewskiego.

(Dalszy ciąg.)

Obejście się możnego pana z ubogą prostą dziewczyną, którą Czarlińska w początku wahała się z tego powodu wziąć do domu, iż była córką budnika, nie mogło się jej w głowie pomieścić. Zatem na świecie pochodzenie, ród, dostatek, wcale nie, albo niewiele znaczyły, kiedy taki szurkot, dlatego, że coś umiał i otarł się trochę w świecie, mógł narówni stać z najporządniejszymi ludźmi?

W tym prostym bardzo fakcie dla sędziny były nierozwikłane zagadki i wskazówki. Świat się więc odmienił, albo było ich kilka... który z nich miał słusność? Pocziwa kobiecina, rozmyślając, przypomniała sobie i to, że Bodiakowski, naprzykład, dla tej samej dziewczyny, dla tego, że ona się skarżyła, iż tu nie nie czytano i o niczem nie wiedzano, zaprenumerował gazetę. To także miało znaczenie!

Czarlińska wiedziała bardzo dobrze, iż piękna twarzyczka, bodaj cyganki, cudów dokazuje, że ludzie patrząc na nią zapominają o tem, na jakiej wykwitła lodydze; ale znowu Albina nie była tak zachwycająco piękna, i daleko więcej umysłem i rozumem, niż wdziękiem ujmowała.

Po odjeździe Bożaka, długo nad tem wszystkim rozmyślając, sędzina w końcu poszła uściśkać Wy-

socką i naiwnie jej powiedziała, co egoizm macierzyński dyktował:

— A, moja ty złota Wysosiu, proszę ja ciebie, zrób z mojej Jadwisi taką, jak jesteś, rozumną i sprytną dziewczynkę, będę ci bardzo wdzięczna. Jak ciebie wszyscy słuchają i co ty u nich masz za głos! Mój Boże!

Skrótna Albina uściśkała Czarlińską i zapewniła ją, że Jadwisia, byle chciała, daleko może być od niej rozumniejszą, piękniejszą i t. d.

Po Bodiakowskim i Bożaku, nadjechał w odwiedziny — kto? Ksiądz Spytek, który tu bywał, ale rzadko i krótko, a tym razem, rozgadawszy się z Albina, bezprzykładnie się zasiedział.

Było to także zdumiewające, że poważny kapłan mógł znaleźć o czem rozmawiać z taką młodą dziewczyną; ale Albina, jak zwykle ci, co żyją w nieście, zajmowała się wszystkim, wiedziała mnóstwo rzeczy; nie obcem jej było, co się działo wśród duchownych, w sprawach kościoła i t. p.

— Żkądże to ty wszystko wiesz! — pytała potem Czarlińska.

— Z dzienników—odpowiadała Wysocka.

Skończyło się na tem, iż sędzina zażądała dla Jadwisi jakiegoś dziennika, a z tego powodu potrzeba było jej wytłumaczyć, że nie wszystkie są dla wszystkich i t. d.

Nowe zdumienie.

Mały, nieznaczny taki, ledwie dostrzeżony wypadek—powrót ubogiej dziewczyny do rodziców, w zapadły kąt, który zaledwie wart był zwrócić uwagę, okazywał się obfity w następstwa i groził poruszeniem do głębi całej okolicy i jej stosunków.

Czarlińska, idąc spać, gdy była sama, kładąc czepek nocny, zatapiała się w myślach nad temi skutkami niespodzianymi niedostrzeżonych przyczyn.

NOTATNIK TERMINOWY.

— D. 21-go kwietnia o godz. 10-ej zrana, w biurze dyrekcji szeregowej Towarzystwa kredytowego ziemskiego w Piotrkowie odbędzie się okręgowe zebranie stowarzyszonych, w celu dokonania wyborów na członków władz Towarzystwa w miejsce wychodzących z urzędowania.

— D. 21-go kwietnia, o godz. 7½ wieczorem, w lokalu Towarzystwa ogrodniczego (przy ul. Ohmleńskiej pod nr. 14-ym) odbędzie się posiedzenie członków pierwszej stałej komisji teorii ogrodnictwa i nauk przyrodniczych pomocniczych.

— Do d. 21-go kwietnia, godz. 8-ej po południu, kasa Banku handlowego przyjmować będzie akcje od tych akcjonariuszów, którzy zechcą uczestniczyć w tegorocznym zgromadzeniu ogólnym, zapowiedzianem na d. 28-my b. m.

NEKROLOGJA.

† W dniu 19-ym kwietnia r. b., to jest we wtorek, o godzinie 8-ej rano, w kościele powązkowskim odprawioną została msza święta za dusze s. p. **Stanisława i Eugenji Klickich**, oraz **Olimpii Zboińskiej**, a to z legatu przez niegdy Eugenję Klicką uczynionego, o czem rektor kościoła powązkowskiego interesowanych zawiadamia. —570—

† W dniu 19-ym kwietnia, we wtorek w kościele Opieki św. Józefa (pp. wizytek), o godzinie 9-ej rano, odbędzie się żałobne nabożeństwo za dusze
s. p. **Julji z Bądarzewskich**
1-go ślubu Bednarskiej,
2-go Lewandowskiej,
na które mąż, synowie i wnuki zapraszają. 2—1534

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

(Korespondencje własne Kurjera warszawskiego.)

Wiedeń 13-go kwietnia.

Statystyka śmiertelności w Austrii w r. 1891-ym wykazuje smutne wyniki: największą śmiertelność ma Tarnopol, 39.1 na 1,000, Kraków 33, Lwów 31; są tam więc stosunki zdrowotne pod względem wody, mieszkań, czystości, bardzo złe, skoro Wiedeń ma tylko 25, Innsbruck 22, Pola 18⁰/₁₀₀.

Magistrat zaprowadza w szkołach nowe pultry ruchome, systemu Bayra, które można ustawiać dowolnie i sprzyjają zaprowadzeniu sposobu pisania pionowego, zalecanego ze względu na oczy i piersi uczniów.

Serbska gmina tutejsza wykończyła budowę swojego kościoła kosztem 88,000 zlr.

Zakład Artari wydał mapę rozmieszczenia wojsk sąsiadujących ze sobą potęg w Azji, ich organizacji oraz wojsk krajowych, zostających pod protektorem państw europejskich. Mapa ta jest wyborną ilustracją stosunków, umysławia ona niebezpieczeństwa i przyszłe olbrzymie kolizje.

O wodę nie przestają bić się rzeczoznawcy na licznych zebraniach obywateli i w towarzystwie lekarskim. Wczoraj lekarz pułkowy, bakterjolog, dr. Kowalski, oświadczył się za wodą z gór, albo z głębokich źródeł w skalistej dolinie Wienerneustadt, a bezwarunkowo przeciw wszelakiemu wodociągowi rzeczniczemu.

Węgierskie stowarzyszenie zdrowia domaga się od rządu zakazu noszenia sukien z ogonami po ulicach. Ogony te, wznosząc kurz, roznoszą bakterje suchotnicze, z płwocin powstające. Szwaczki, pracujące około używanych sukien, zarażają się tą trucizną. Toż samo odnosi się do tyfusu. Komisja zdrojowa w Meranie zakazała noszenie ogonów.

Umarł dzisiaj znakomity rzeźbiarz Notter, tyrolczyk, na influencję. Głównymi jego dziełami są: pomnik Zwinglego w Zurichu, poety Valtera von der Vogelweide w Bozen i Andrzeja Hofera w Innsbrucku. A.

* Berlin 14-go kwietnia.

Po dwuletniej przerwie wczoraj po raz pierwszy wystąpił w niemieckim teatrze Kainz w roli Don Carlosa. Licznie zebrana publiczność zgutowała ulubionemu artyście bardzo gorące przyjęcie; mianowicie ze strony dam i młodych panienek, których w drugim rzędzie znaczna się zgromadziła ilość, oklaskom nie było końca. Kainz po raz pierwszy występował w roli Don Carlosa jesienią 1883-go r.; dzięki oryginalnej interpretacji i grze, łączącej werwę z wyszukana dystynkcją naówczas ogromnie miał powodzenie. Wczorajsza gra Kainza nie odznaczała się do tego stopnia siłą i młodzieńczą werwą, co przed ósmią laty.

W dziale egipskim królewskich muzeów otwarto salę t. zw. kolumnową, tworzącą połączenie ze zbiorami zabytkiem. Ustawiono tam mnóstwo przedmiotów z pierwszego okresu ósmego stulecia przed Chrystusem. Roku 660-go rozpoczął się period renesansu egipskiego za rządów 26-ej dynastji, to też mnóstwo z ustawionych w nowej sali przedmiotów zaliczyć należy do tego okresu upadającej sztuki egipskiej. W ich liczbie są tablice grobowe, figury bronzowe bogów i świętych zwierząt różnych egipskich, czary i przyrzady ofiarne, figury drewniane nieboszczyków pomalowane, skarabee i inne amulety, papirusy itd.

Przy licznych udziale publiczności pochowano dzisiaj na

cmentarzu starozakonnym przy Schönhauser Allee radcę handlowego Zygmunta Lewiego, jednego z właścicieli wielkiego bazaru Gersona.

Wreszcie zdołano zrekonstruować zamordowaną przy Kaiser Wilhelmstrasse osobę. Jest nią niejaka Adelheid Retzlaff, kobieta wątpliwej cnoty. Płatów zaś nigdy nie zbierała. K.

*

Paryż 16-go kwietnia.

Inżynier Berlier uzyskał od rady municypalnej paryskiej koncesję na budowę podziemnego tramwaju na górę Montmartre, pozbawioną dotychczas, mimo swej gęstej ludności, komunikacji z innymi częściami miasta. Od rogu przedmieścia Montmartre i ulic: Maubeuge i Lamartine wznosić się będzie na głębokości jednego metra pod powierzchnią ulicy, stopniowo, gdyż nachylenie wynosić będzie 30 centymetrów na 1 metr, tunel, a w nim rura metalowa, gruba na 2½ centimetra, mająca 5 metrów średnicy; dosięgnąwszy szczytu góry, tak zw. Butte Montmartre, spuszczać się zacznie i dojdzie aż do przecięcia bulwaru Ornano z ulicami: Championnet i Duhesme. Po drodze będą urządzone 3 stacje, z których jedna, z powodu konieczności przejścia głębiej, pod fundamentami domów, komunikować się ma z powierzchnią za pomocą windy. W tunelu położone będą dwie drogi, w dwie różne strony prowadzące, a odległe od siebie na 1.45 metra. Przy jasnym oświetleniu elektrycznym, po potężnych łańcuchach na wzór parowców-remorkerów lub promów na niektórych rzekach, toczyć się będą poruszane elektrycznością tramwaje, mieszczące każdy po 50 osób, z szybkością 20-tu kilometrów na godzinę; tym sposobem cała przestrzeń będzie się przebywało w 8½ minuty, a koszt podróży w obie strony wyniesie 20 centymów.

Piotr Loti stara się naprawić złe, które widozniecnie uznał w swej mowie akademickiej. Zwymysławszy w niej romans naturalistyczny, psychologiczny i „romantyczny”, porzucił listy do ich koryfeuszów: Zoli, Bourgeta i Marcellego Prévosta, zapewniające, iż ośobiście ich, jako talenty, admiruje.

Odbyło się wczoraj pierwsze ogólne zebranie nowozałożonego „Towarzystwa wzajemnej pomocy matek”, złożonego głównie z przedstawicieli przemysłu i pracy, a mającego na celu opiekę dzieci kobiet, pracujących w fabrykach i handlach.

Związek francuskich oficerów i podoficerów straży ogniowej nazaczył na początek sierpnia doroczny swój kongres w Hawrze.

Wyszło nowe dzieło Georgiadęsa p. t. „Turcja współczesna”, rozstrząsające stan państwa otomańskiego pod względami: ekonomicznym, dyplomatycznym i po części literackim. K.

*

Rzym 11-go kwietnia.

Ojciec św. wczoraj rano odprawił nabożeństwo w prywatnej swojej kaplicy, gdzie w jego obecności nastąpiło poświęcenie palm, i komunikował własną ręką wielu świeckich dworzan swoich. Około południa zaś przyjmował była wielką księżnę tokańską Marję Antoninę, która przybyła na święta wielkanocne do Rzymu. Dawnej władczyni Toskanji towarzyszyła hrabina Lazzarini, jej dama nadworna i księżę Antinori, jej podkomorzy. Straż szwajcarska, pałacowa (palatina) i szlachecka oddawały jej monarsze honory. Przed wieczorem kardynał Macchi, dawny marszałek nadworny, odwiedził wielką księżnę w hotelu Rzymskim; ale kardynał Rampolla, jako sekretarz stanu, nie był u niej tak, jak bywa u innych panujących.

Potwierdza się wiadomość, że nuncjusz Ferrata, z którego katolicy francuscy mają być niezadowoleni dlatego, że sprzyja zanadto rzeczpospolitej, przeniesiony zostanie do Madrytu, gdzie zastąpi nuncjusza Di Pietro, mającego otrzymać kapelusze kardynalski na przyszłym konsystorzu.

P. Billot, ambasador francuski przy dworze włoskim, który wyjechał do Paryża jednocześnie z hr. Lefebvre de Béhaine, ambasadorem przy Stolicy św., ale na czas krótszy, miał zawieść rządowi swemu oświadczenia rządu włoskiego co do warunków, pod jakimi się zgadza na nowe francuskie pielgrzymki, żądając przedewszystkiem, aby się pielgrzymi wystrzegali demonstracji politycznych na cześć Papieża i przeciwko włoskiej jednoci, mogących spokój zamać.

Wczoraj w wielkiej sali Kolegium rzymskiego, gdzie w sobotę hr. De Gubernatis tak wymownie przemawiał o Krzysztofie Kolumbie, znana poetka, pani Klejja Bertini-Attilj, miała odczyt o Wiktorji Colonna, margrabinie Pescary, którą podczas rzymskiego karnawału, jak pisałem wam, na symbolicznym rydwanie przedstawiała. Opis literackiego ruchu XVI-go w. i charakterystyka pamiętnej przyjaciółki Michała-Anioła, były godne najwprawniejszego męskiego pióra, i tchnęły przytem poezją, wspólną obu kobietom. Na konferencji tej znajdował się Don Marcantonio Colonna książę na Marino, potomek Wiktorji Colonna i właściciel jej zamku, tudzież syndyk i rada miejska z Marino pod Rzymem, gdzie ma stanąć pomnik, na który przeznaczony był dochód z odczytu pani Bertini.

Tegoż dnia w sali „Stowarzyszenia prasy” (Associazione della Stampa) p. Ferdynand Martini miał piękną i wymowną prelekcję o Janie Pratim, przed kilku laty zmarłym, prawdziwym, wielkim poecie włoskim, najwięk-

szym wieszczu romantycznym, jakiego posiadali Włochod czasów Ariosta. Piewca *Ermenegardy* zapewnił sobie nieśmiertelność. Jest to prawdziwy słowik, mający wspólnie z tym ptakiem polot i melodję. Żadna poezja włoska nie jest śpiewniejsza od jego poezji, i aby się o tem przekonać, dość odczytać jego *l'Incantesimo* (Czar), w którym strofy wszystkie są muzycznymi akordami, dodanymi do najwznioślejszych myśli i do czarujących obrazów. Odczyt o Pratim ogólny zapal wzbudził w słuchaczach; wielka część z nich znała ostatniego poetę włoskiego, po którym Włochy nie miały już i nie mają żadnego wśród niezliczonego tłumy rymotwórców. D.

*

Londyn 12-go kwietnia.

Kancelarz skarbu, p. Goschen, przedstawił sprawozdanie finansowe za r. 1891-szy oraz budżet państwowy na r. b. Przewyżka dochodów zeszłorocznych nad rozchodami wynosi przeszło milion fst., przeważnie zaoszczędzony w działach administracji rządowej. Ciekawym jest fakt, że influenza, która tyle tu zabrała ofiar w ciągu r. z., przysporzyła skarbowi przeszło 300,000 fst. z podatków testamentowych i spadkowych. Dochody wyniosły z górą 90 milj. fst., a same podatki od gorących napojów dały rządowi 30 milionów! Kancelarz oblicza dochody tegoroczne na mniejszą stopę, lecz i rozchody mają być uszczuplone, bo zarówno armja, jak i marynarka nie zdołały jeszcze wydać sum, otrzymanych przed rokiem.

Kancelarzowi skarbu udało się odkryć fortel akcyzowy, który praktykowano w portach angielskich od dawna. Okowita, sprowadzana z zagranicy, była tu szacowana po wylaniu jej z beczek i rozlaniu między nabywców. Beczki zagraniczne, próżne, odstawiano głównym kontraktorom, ci, zabrawszy je, wlewali do nich wodę, w stosunku 12-tu kwart na 400, jakie beczka mieściła przed wypróbnieniem. Po kilku dniach, woda ściagała okowitę, która drzewo beczki było przesiąkniętą... i produkt ten nowy dał wódkę 26.30-stopniową, nieakcyzowaną. Od stycznia więc, beczki zostają na komorze aż do kompletnego ich wyschnięcia, lecz na przyszłość procedura z wodą ma się odbywać pod dozorem celników. Kancelarz oblicza, że z tego jednego źródła dodatkowego skarb będzie miał aż 200,000 fst. rocznego zysku! N.

*

Bern 12-go kwietnia.

Myśl, poruszona niedawno w Bernie przez prof. dra Rossela, ażeby chowanie ciał na cmentarzach zastąpić paleniem złok, obejmuje coraz szersze koła i zjednywa sobie wielu zwolenników. Stowarzyszenie, założone w Bernie przed kilkoma miesiącami, liczy już 218-tu członków zwyczajnych, z kapitałem 2,487 fr.

W Genewie przygotowują na wystawę w Chicago panoramę pasm gór alpejskich. Wysokość płótna 17 metrów, długość 115. Wykonanie powierzono 7-u artystom malarzom.

Pierwszą nagrodę (2,500 fr.) na konkursie na pomnik dla Wilhelma Tella w Altdorfie (kanton Uri) otrzymał artysta rzeźbiarz Richard Kissling z Zurichu. Drugą nagrodę (1,500 fr.) otrzymał Robert Dorer; trzecią (1,000 fr.) włoski rzeźbiarz Pereda z Medjolanu, czwartą—Gustaw Siber z Zurichu. Żadna jednak z tych prac nagrodzonych nie zadowolniła „jury”, tak, iż prawdopodobnie konkurs po raz trzeci zostanie rozpisany.

Kwestja prawna, jedyna w swoim rodzaju, zajmuje obecnie prawników w kantonie Aargau. Mengis, z Rheinfelden, obywatel kantonu Aargau, w którym to kantonie śmierci jest zniesiona, po powrocie do domu z Lucerny, gdzie udawał się dla wykonania egzekucji nad Gattim, został pociągnięty do odpowiedzialności przed sąd kantonalny za spełnienie morderstwa. Jaki wyrok wyda sąd kantonalny w tej sprawie, trudno obecnie przesądzać. P.

Telegramy „Kurjera Warszawskiego”.

GRAD I MRÓZ.

Wiedeń 15-go kwietnia. (Tel. pryw. Kur. W.)—Od Baden do Preszburga silny grad zbił zasiewy.

Wiedeń 15-go kwietnia. (Tel. pr. Kur. W.)—Pod Freudenthallen na Szlązku spadły śniegi.

INFLUENZA.

Rzym 15-go kwietnia. (Tel. pr. Kur. W.)—Kardynał Rampolla zapadł na recydywę influenzy.

PODRÓŻE CESARSKIE.

Wiesbaden 15-go kwietnia. (Tel. pr. K. W.)—Cesarz Wilhelm przybędzie w d. 24-ym b. m. do Neunkirchen, celem zwiedzenia zakładów fabrycznych barona Stumma, z kąd uda się do Karlsruhe, a następnie do Essen.

Wiedeń 15-go kwietnia. (Tel. pryw. K. W.)—W dzielnicy tutejszej Fünfhaus zamordowano siekie-

